

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG VŨ VÂN HOA

**VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG VŨ VÂN HOA

**VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Ngành: LL&PPDH Bộ môn Lý luận chính trị

Mã ngành: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Thị Lan

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn tốt nghiệp của tôi được sự hướng dẫn của cô giáo TS. Trần Thị Lan, tôi đã hoàn thành luận văn tốt nghiệp của mình.

Tôi xin cam đoan khoá luận này là kết quả nghiên cứu của riêng tôi không trùng với bất kỳ công trình nghiên cứu nào của các tác giả khác, những số liệu trong luận văn là trung thực.

Thái Nguyên, ngày 23 tháng 11 năm 2020

Tác giả

Hoàng Vũ Vân Hoa

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới ban chủ nhiệm khoa, các thầy cô giáo, khoa Giáo dục Chính trị trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tận tình dạy dỗ, giúp đỡ tôi hoàn thành nhiệm vụ của khoá học cũng như việc hoàn thành luận văn.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ tình cảm trân trọng và lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn: TS. Trần Thị Lan - người đã định hướng cho tôi nghiên cứu luận văn, cung cấp cho tôi những kiến thức lý luận, thực tiễn cùng với những kinh nghiệm quý báu, nhiệt tình hướng dẫn, động viên khích lệ trong suốt quá trình nghiên cứu để hoàn thiện khoá luận.

Tôi cũng chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, các thầy cô giáo, các em HS của trường THCS Nha Trang, Trường THCS Trưng Vương, Trường THCS Gia Sàng đã nhiệt tình giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình làm khoá luận.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi để tôi hoàn thành nhiệm vụ khoá học và luận văn tốt nghiệp này.

Tác giả xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 23 tháng 11 năm 2020

Tác giả

Hoàng Vũ Vân Hoa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH SÁCH CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC BIỂU	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu	4
6. Đóng góp của đề tài	4
7. Kết cấu của đề tài	4
NỘI DUNG	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 6 Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN	5
1.1. Lịch sử vấn đề nghiên cứu	5
1.1.1. Những công trình nghiên cứu nước ngoài	5
1.1.2. Những công trình nghiên cứu trong nước.....	6
1.2. Cơ sở lý luận của việc vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân	13
1.2.1. Khái niệm phương pháp thảo luận nhóm.....	13
1.2.2. Quy trình chung và một số các kỹ thuật dạy học khi thực hiện phương pháp thảo luận nhóm.....	20
1.2.3. Ưu điểm và hạn chế của phương pháp thảo luận nhóm.....	24
1.2.4. Cấu trúc và nội dung chương trình môn Giáo dục Công dân lớp 6.....	26
1.2.5. Vai trò của phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 6.....	28
Kết luận chương 1	35

Chương 2: THỰC TRẠNG VÀ QUY TRÌNH VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 6 Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	36
2.1. Khái quát đặc điểm các trường THCS ở thành phố Thái Nguyên.....	36
2.2. Thực trạng vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên và một số vấn đề đặt ra....	38
2.2.1. Thực trạng vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên	38
2.2.2. Những vấn đề đặt ra từ thực trạng và sự cần thiết của việc nâng cao hiệu quả vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 6 ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên	45
2.3. Một số nguyên tắc vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học Giáo dục công dân lớp 6 ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên.....	47
2.3.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích của dạy học theo phương pháp thảo luận nhóm với việc phát triển năng lực của HS	47
2.3.2. Nguyên tắc đảm bảo mối quan hệ giữa GV và HS.....	48
2.3.3. Nguyên tắc đảm bảo sự kết hợp hài hòa giữa các hình thức và phương pháp dạy học	48
2.3.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	48
2.3.5. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tế	49
2.3.6. Nguyên tắc đảm bảo tính toàn diện	49
2.4. Quy trình vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 6 ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên.....	50
2.4.1. Quy trình thiết kế bài học	50
2.4.2. Quy trình tổ chức dạy học.....	52
2.4.3. Quy trình kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	54
2.5. Điều kiện vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 6 ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên.....	56
2.5.1. Điều kiện đối với GV.....	56
2.5.2. Điều kiện đối với HS	58

2.5.3. Điều kiện đối với các cấp quản lý.....	59
2.5.4. Điều kiện về cơ sở vật chất.....	59
Kết luận chương 2.....	61
Chương 3: THỰC NGHIỆM VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 6 Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	62
3.1. Kế hoạch thực nghiệm.....	62
3.1.1 Mục đích của thực nghiệm.....	62
3.1.2. Giả thuyết thực nghiệm.....	62
3.1.3. Thời gian, địa điểm, đối tượng thực nghiệm và đối chứng	62
3.2. Nội dung thực nghiệm	63
3.2.1. Những nội dung bài học học thực nghiệm.....	63
3.2.2. Thiết kế giáo án thực nghiệm	63
3.2.3. Tiến hành dạy thực nghiệm	64
3.2.4. Tiến hành thực nghiệm kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	65
3.3. Đánh giá kết quả thực nghiệm	67
3.3.1. Phương pháp đánh giá	67
3.3.2. Kết quả thực nghiệm.....	67
3.4. Kết luận thực nghiệm.....	74
3.5. Giải pháp nâng cao hiệu quả vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học Giáo dục công dân lớp 6 ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên	76
3.5.1. Nâng cao nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lý, GV về yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học.....	76
3.5.2. Bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho HS.....	77
3.5.3. GV cần kết hợp đa dạng các phương pháp và hình thức dạy học	77
3.5.4. Nhận diện, xóa bỏ các rào cản của đổi mới phương pháp dạy học nói chung và phương pháp thảo luận nhóm nói riêng	78
3.5.5. Tăng cường bồi dưỡng GV thông qua sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học	79
Kết luận chương 3.....	80

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	80
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	82
PHỤ LỤC	

DANH SÁCH CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

STT	Cụm từ viết tắt	Diễn giải
1	ĐC	Đối chứng
2	GDCD	Giáo dục Công dân
3	GV	GV
4	HS	HS
5	SL	Số lượng
6	TN	Thực nghiệm
7	TS	Tổng số
8	THCS	THCS

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Danh sách các trường THCS thuộc thành phố Thái Nguyên năm 2019 - 2020	36
Bảng 2.2.	Kết quả điều tra về sự cần thiết của phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD lớp 6	39
Bảng 2.3.	Đánh giá của GV về mục đích sử dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD lớp 6	40
Bảng 2.4.	Đánh giá của GV và HS về mức độ sử dụng các phương pháp dạy học đối với môn GDCD lớp 6	41
Bảng 2.5.	Đánh giá hiệu quả sử dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD lớp 6	42
Bảng 2.6.	Thái độ học tập môn GDCD của HS theo đánh giá của HS	43
Bảng 2.7.	Kỹ năng chia nhóm của GV khi dạy môn GDCD theo phương pháp thảo luận nhóm.....	44
Bảng 2.8.	Kết quả tìm hiểu những khó khăn khi vận dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD	45
Bảng 3.1.	Các lớp đối chứng và thực nghiệm	63
Bảng 3.2.	Đánh giá của HS về cách thức dạy của GV ở lớp TN và lớp ĐC.....	68
Bảng 3.3.	Mức độ hiểu bài của HS lớp ĐC và lớp TN.....	68
Bảng 3.4.	Mức độ hứng thú học tập của HS ở lớp ĐC và lớp TN	69
Bảng 3.5.	Mức độ ghi nhớ nội dung bài học của HS ở lớp ĐC và lớp TN	71
Bảng 3.6.	Đánh giá của HS về các kỹ năng được hình thành và phát triển qua dạy học môn GDCD lớp 6 bằng phương pháp thảo luận nhóm.....	71
Bảng 3.7.	Kết quả kiểm tra 1 tiết của HS ở lớp TN	73
Bảng 3.8.	Kết quả kiểm tra 1 tiết của HS ở lớp ĐC	73